UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Electione Et Electi Potestate. Titulus I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

frustratorias repellendo, partium, advocatorum, & procuratorum contentiones & jurgia, teſtiumque ſuperfluam multitudinem refrænando. Non ſic tamen judex litem abbreviet, quin probationes neceſſariæ, & defenſiones legitimæ admittantur. Citationem verò, ac præſtationem juramenti de calumnia vel malitia, ſive de veritate dicenda, ne veritas occultetur, per commiſſionem hujuſmodi intelligimus non excludi. Verùm quia juxta petitionis formam pronunciatio ſequi debet, pro parte agentis, & etiam rei, ſi quid petere voluerit, eſt in ipſo litis exordio petitio facienda, ſive ſcriptis, ſive verbo: actis tamen continuò (ut ſuper quibus poſitiones & articuli formari debeant, poſſit haberi plenior certitudo, & ut fiat definitio clarior) inſerenda. Et quia poſitiones ad faciliorem expeditionem litium, propter partium confeſſiones, & articulos ad clariorem probationem uſus longævus in cauſis admiſit: Nos uſum hujuſmodi obſervari volentes, ſtatuimus, ut judex ſic deputatus à nobis (niſi aliud de partium voluntate procedat) ad dandum ſimul utriſque terminum dare poſſit, & ad exhibendum omnia acta & munimenta, quibus partes uti volunt in cauſa poſt dationem articulorum diem certam, quandocunque ſibi videbitur, valeat aſſignare: eo ſalvo, quod ubi [illegible] nem fieri contingeret, pro teſtibus producendis poſſint etiam inſtrumenta produci, aſſignatione hujuſmodi non obſtante. Interrogabit etiam partes, ſive ad earum inſtantiam, ſive ex officio ubicunque hoc æquitas ſuadebit. Sententiam verò definitivam (citatis ad id, licet non peremptoriè partibus) in ſcriptis, & (prout magis ſibi placuerit) ſtans vel ſedens proferat: etiam (ſi ei videbitur) concluſione non facta, prout a ex petitione & probatione, & aliis actitatis in cauſa fuerit faciendum. Quæ omnia etiam in illis caſibus, in quibus per aliam conſtitutionem noſtram, vel alias procedi poteſt ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura judicii, volumus obſervari. Si tamen in præmiſſis caſibus ſolennis ordo judiciarius in toto vel in parte non contradicentibus partibus obſervetur, non erit proceſſus propter hoc irritus, nec etiam irritandus. Datum Avinion. XIII. Cal. Decembr. Pontificatus noſtri Anno 2.

a In antiquioribus etiam impreſſis conſtanter legitur, ex petitione & probatis & aliis, &c.

Clementinæ conſtitutiones accuratè caſtigatæ, cum ſummariis admodum familiaribus finiuntur.

EXTRAVAGANTES
SEU CONSTITUTIONES VIGINTI, A' JOANNE PAPA XXII. EDITÆ.

DE ELECTIONE ET ELECTI POTESTATE.

TITULUS I.

CAPIT. I.

Electi, qui pro ſuorum electionum negocio ad curiam venire tenentur, etiam ſede vacante, non tenentur de neceßitate in ipſa curia moram trahere: & licet alibi morentur, nullum eis præjudicium generatur. facit Clem. *Ne Rom. §. fin. eod. tit.*

AD Onus Apoſtolicæ ſervitutis ſuperna diſpoſitione vocati, ambiguitates, ex quibus poſſent eccleſiis damnoſa provenire diſpendia, tollere cupientes, de poteſtatis plenitudine, ac fratrum noſtrorum conſilio ordinamus, quòd quibuſcunque electis qui ad ſedem Apoſtolicam venire vel mittere tenebantur, ac ipſorum electionum inſtructoribus, qui in veniendo ad ſedem ipſam, & ſe præſentando ipſa ſede vacante vel non vacante ſervaverunt tempora à canonibus inſtituta (dummodo præſentialiter adſint in civitate Lugdun. vel fuerint Avinione in Calendis Octobris) ubicunque ſede vacante moram traxerint, nullum ipſis, ſeu eorum juri præjudicium ex mora interim facta ubilibet generetur: ſed eorum jura circa electiones hujuſmodi hoc non obſtante perinde ſerventur illæſa, ac ſi apud ſedem Apoſtolicam moram traxiſſent. Non obſt. prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus quibuſcunque: quibus tamen quoad alia nullum volumus præjudicium generari. Nulli ergo, &c. noſtræ ordinationis infringere, &c. Datum Lugdugo, &c. ni VIII. Idus Septemb. Anno 1.

CAP. II.

Beneficio vacante, cujus fructus ad certum tempus debentur alicui annalia habenti, vel alii, qualiter debent fructus dividi inter ipſum annalia habentem, & beneficiatum [illegible] facta, cujus ſit electio, hac declarat conſtitutio. [illegible] ſub tit. de reſcript. vel Ne ſed. va. vel ut eccl. benefic. [illegible] ſignific.

SVſcepti regiminis nos cura ſolicitat, ut quæ in eccleſiis non abſque diſpendio miniſtrorum, & eccleſiarum [illegible] decimam

detrimento divini ſervari viderimus, per appoſitionem congrui moderaminis in melius reformemus. Cùm itaque in nonnullis eccleſiis obſervetur, & à longis retrò temporibus fuerit obſervatum, quòd fructus primi vel ſecundi, ac alterius cujuſcunque ſequentis anni beneficiorum vacantium in eiſdem defuncto, vel fabricæ, aut eccleſiis, vel perſonis habentib' annalia, de conſuetudine, privilegio vel ſtatuto applicantur in totum: ita quòd illi, qui hujuſmodi beneficia canonicè obtinent, & ad quos alias de jure fructus ipſi ſpectare deberent, nihil inde percipiunt: unde illud inconveniens ſequitur, quòd commodè nequeunt ad impendendum ſervitium debitum reſidere in eccleſiis, in quibus beneficiati exiſtunt. Nos *a* de illo ſuper his remedio providere volentes, per quod hi & illi in fructuum prædictorum perceptione participent, & eccleſiæ debitis ſervitiis non fraudentur: præſenti decreto ſtatuimus de fratrum noſtrorum conſilio, quòd illi, qui fructus prædictos ſibi *b* hactenus integrè vendicabant, ex privilegio, conſuetudine vel ſtatuto, nihil exinde ultra ſummam, pro qua unumquodque beneficiorum ipſorum conſuevit in ſolutione decimæ taxari, prætextu cujuſvis privilegii, conſuetudinis, vel ſtatuti quovis modo percipiant, ſed ipſius ſummæ perceptione duntaxat ſint omninò contenti, totali reſiduo prædicta obtinentibus beneficia remanſuro: niſi forſan illi, qui fructus eoſdem ſoliti fuerant (ut præſertur) cum integritate percipere, pro ſe mallent ipſum habere reſiduum, & obtinentibus ipſa beneficia ſummam dimittere memoratam: quo caſu percipiendi quod maluerint illis relinquimus optionem: ſic, quòd intra decem dies, poſtquã ſciverint beneficia ipſa vacare, iis quib' annalia *c* ipſa debentur ex privilegio, conſuetudine, vel ſtatuto, vel ipſorum annalium *d* collectores, quam partem habere voluerint, an ſcilicet decimæ taxationem, vel illa dimiſſa reſiduum, nulla ſubhaſtatione præmiſſa eligere teneantur. Quam electionem, ſi intra dictos decem dies non fecerint (ut dictum eſt) extunc ad eum, cujus eſt beneficium, hujus optio vel electio tranſeat ipſo jure. Et hoc in eccleſiis & partibus illis, in quibus beneficia majora, & alia quæ ad ſolutionem decimæ ſunt taxata, volumus obſervari: in illis verò eccleſiis & partibus, in quibus decimarum taxatio non eſt facta, ſervetur quod fruct' & obventiones beneficii tunc vacantis, quod *e*, decimam ſolvere conſuevit, per medium dividantur: quorum medietatem habeat is cui annalium *f* per alterum de prædictis modis perceptio eſt conceſſa. Reliquam verò medietatem percipiat ille, cui beneficium eſt conceſſum, pro ſuſtentatione ſua, & aliis eccleſiæ oneribus ſupportandis. Quod ſi alter de prædictis præfata medietate noluerit eſſe contentus, altero contentari volente, pars nolentis tranſeat ad volentem *g*: & volens fructus & obventiones illius beneficii percipiet univerſos, eidem beneficio congruè faciens deſerviri, ac ejus ſupportans onera conſueta. Et ſi quicquam aliquis prædictorum ultra præmiſſa perceperit, illudque his, ad quos pertinebit intra menſem non reſtituerit cum effectu: eoipſo ſi Epiſcopus vel ſuperior prælatus fuerit, à pontificalibus & ingreſſu eccleſiæ ſit ſuſpenſus. Si autem capitulum, univerſitas, vel collegium, interdicto ſe noverint (donec prædicta cum integritate reſtituerint) ſubjacere. Si verò aliqua ſingularis perſona eccleſiaſtica vel mundana id fecerit, excommunicationis incurrat ſententiam ipſo facto, à qua ſine reſtitutione præmiſſa, præterquam in mortis articulo minimè abſolvatur: Non obſtantibus quibuſcunque privilegiis vel indulgentiis, aut contrariis conſuetudinibus & ſtatutis, juramento *a*, confirmatione ſedis Apoſtolicæ, aut alia quacunque firmitate vallatis, quæ omnia, quoad hoc, auctoritate Apoſtolica revocamus, & nullius deinceps eſſe volumus firmitatis. Nullã ergo, &c. noſtræ conſtitutionis, revocationis, caſſationis, irritationis & voluntatis, &c.

a *Vide l. fundo. C. de omni agro deſcr. lib. 11.* b *al. ibi.* c *al. annualia.* d *al. annualium.* e *al. quos.* f *al. annualium.* g *Vide l. ſi totam. ff. de acqui. her. l. hac ſcriptura. §. ſi ff. de condi. & demon. Font.*

DE MAIORITATE ET OBEDIENTIA.

TITVLVS II.

CAP. VNIC.

Quia multi aſſumebant dominium, & ſe creari faciebant poteſtates & capitaneos in comitatu Sabinæ, & aliis locis hic nominatis, qui ſunt de patrimonio eccleſiæ Romanæ: inhibetur ne tales de cætero aſſumantur, neq; illis tanquam talibus obediatur: & quòd nullus hujuſmodi præeminentiam ſibi audeat adſcribere ſine ſpeciali licentia ſedis Apoſtolicæ. Et ſi ſint aliquæ civitates, quæ habeant jus eligendi tales capitaneos per ſedem Apoſtolicam confirmandos, vetat Papa, quòd ante confirmationem debitam nulla eis tanquam talibus præſtetur obedientia.

Eccleſiæ Romanæ ſuorumque fidelium diſpendia diſſimulare non poſſumus, quin poſtquam nobis cognita fuerint, adverſus ea opportunis remediis occurramus. Attendentes igitur gravia nocumenta, quæ nonnullis civitatibus, terris, caſtris, intra patrimonium beati Petri in Tuſcia, comitatum Sabinæ, & terram Arnolphorum conſtitutis, eidem eccleſiæ Romanæ ſubjectis, & perſonis ſingularibus eorundem, ex diverſorum tam nobilium, quàm etiam aliorum uſurpato regimine provenerunt, & volentes ſuper hoc in poſterum eorum diſpendiis præcavere: Omnibus & ſingulis comitatibus, ſeu univerſitatibus, & ſingulis perſonis civitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum intra patrimonium, comitatum & terram prædictos conſtitutis, in quibus videlicet nobis, ſeu quibuſvis officialibus noſtris, jus *b* competit deputandi vel inſtituendi poteſtates, capitaneos, dominos vel rectores aut officiales quoslibet alios, ne ipſi poteſtatem, capitaneum, dominum, rectorem vel defenſorem, ſeu quemcunque alium officialem, quocunque nomine cenſeatur, in civitatibus, caſtris, terris & locis prædictis, aut eorum aliquo eligere, aſſumere, vocare vel recipere, retinere aut jam electo vel aſſumpto, vocato ſeu recepto, tanquam poteſtati ſeu capitaneo, rectorĩ ſeu defenſori vel officiali obedire quoquo modo præſumant: nevè taliter electus, aſſumptus, receptus ſeu vocatus, hujuſmodi poteſtariæ, capitaneatus, dominii vel rectoriæ, ſeu defenſariæ, aut quodcunque aliud cujuſvis nominis officium recipere, acceptare, aſſumere vel gerere (niſi de noſtra & Apoſtolicæ ſedis licentia ſpeciali) quomodolibet audeat, ſed aſſumptum omninò dimittat. Vbi verò ad communitates ſeu univerſitates, & ſingulares perſonas civitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum prædictorum, vel eorum aliquem jus competit eligendi poteſtatem, capitaneum, dominum, vel rectorem ſeu officialem quemlibet alium, qui per nos ſeu quoſvis officiales noſtros debeat aut conſueverit confirmari, ne ante debitam confirmationem obtentam ipſæ, vel earum aliquæ ſic electo, tanquam poteſtati ſeu capitaneo, rectori vel defenſori ſeu officiali, in quibuſvis obediant, nevè taliter electus quouſque confirmationem habuerit (ut præfertur) hujuſmodi poteſtariæ, capitaneatus, dominii vel rectoriæ, ſeu defenſariæ, aut

a *Vide c. cùm non deceat. de electio. lib. 6. & in verbo, pacta. Clem. dudum, de ſepul.* b *Vide Conſtant. 26. diſt. & 23. q. 8. convenior. de cleric. conjug. c. ex parte. in authen. quomodo opor. Epiſc. col. 2. in prin.*